

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник ректора

проф. _____ І.П. Гладкий

« _____ » _____ 2011 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з дисципліни **«Міжнародні стратегії економічного розвитку»**

(за вимогами кредитно-модульної системи навчання)

Робоча навчальна програма складена к.е.н., доцентом кафедри Міжнародної економіки Бікуловою Д.У. на основі освітньо-професійної програми для галузі знань 0305 – «Економіка та підприємництво» спеціальності 8.03050301 – «Міжнародна економіка».

Рецензент
доцент кафедри «Міжнародної економіки»
к.е.н, доцент

К.П. Покатаєва

Робоча навчальна програма розглянута та ухвалена на засіданні кафедри Міжнародної економіки
(протокол № _____ від «__» _____ 201_ р.)

Завідувач кафедри
доктор економічних наук, професор

Д.В. Бабич

Схвалено Радою (методичною комісією) факультету Управління та бізнесу
(протокол № _____ від «__» _____ 201_ р.)

Голова Ради (методичної комісії)
факультету Управління та бізнесу
доктор економічних наук, професор

І.А. Дмитрієв

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис навчальної дисципліни

«Міжнародні стратегії економічного розвитку» (системний змістовий модуль)

Характеристика обсягів підготовки	Характеристика лекційного потоку	Характеристика навчального процесу
Загальний обсяг – 3 кредити Усього годин – 108 год. Усього змістових модулів – 10. Усього блоків змістових модулів – 2. Усього залікових модулів – 2. Один змістовий модуль – 11-12 год. Один заліковий модуль – 54год. Усього аудиторних годин на тиждень – 1 год. (лекцій – 0,5 год., практичних занять – 0,5 год.).	Галузь знань – 0305 «Економіка та підприємництво». Спеціальність – 8.03050301 «Міжнародна економіка». Освітньо-кваліфікаційний рівень – магістр. Кількість навчальних груп у потоці – 1. Лектор, відповідальний за курс – к.е.н., доцент Бікулова Д.У.	Навчальна дисципліна – нормативна Рік підготовки – 5. Семестр навчання – 9. Кількість годин: лекцій – 12, практичних занять – 12, самостійних робіт студентів (СРС) –84 год. індивідуальна робота (консультації) – 7 год. Модульний контроль – 12 год. (види контролю: усне опитування, тестові завдання). Підсумковий контроль: підсумковий модульний контроль

Предмет навчальної дисципліни

Предметом навчальної дисципліни є методологія формування і практика реалізації сучасних макростратегій розвитку окремих країн, міжнародних організацій та регіональних утворень.

2. Мета та завдання

Метою дисципліни є надання знань про проблеми і методи розроблення та реалізації міжнародних макростратегій економічного розвитку.

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Міжнародні стратегії економічного розвитку» студенти повинні:

знати (згідно вимог ОПП за напрямом та рівнем підготовки):

- методи вивчення середовища формування сучасних стратегій розвитку;

- перспективні та прогресивні види макроекономічних політик;
- теоретичні моделі відкритої економіки;
- особливості національних стратегій країн-лідерів, країн з перехідними економіками та країн, що розвиваються;
- міжнародні інтеграційні стратегії;
- методи міжнародного регулювання руху товарів, послуг і продуктів інтелектуальної власності;
- форми розвитку економічної глобалізації.

вміти (згідно вимог ОКХ за напрямом та рівнем підготовки):

- аналізувати та оцінювати сучасні міжнародні стратегії розвинутих країн;
- робити порівняльний аналіз міжнародних стратегій розвинутих країн та країн з перехідною економікою;
- аналізувати та оцінювати сучасну міжнародну регуляторно-координаційну політику;
- оцінювати сучасні міжнародні стратегії в контексті інтересів країн з перехідними економіками.

мати уявлення (згідно вимог структурно-логічної схеми підготовки фахівця) про основу економічної єдності світу; тенденції розвитку світових інтеграційних технологій; сучасні антиінфляційну та антитрестовську політику розвинутих країн; регулювання міжнародних фінансових відносин; моделі і стратегії розвитку країн Азійсько-Тихоокеанського регіону та Південної Америки; вплив ТНК на національні економіки; міжрегіональні цивілізаційні та комунікаційні процеси.

У подальшому отримані знання з дисципліни можуть бути використані при підготовці кваліфікаційної роботи магістра.

3. Зміст навчальної дисципліни

Вступ

Місце дисципліни в системі економічних наук. Структура курсу. Теоретико-методичні особливості навчального процесу з дисципліни «Міжнародні стратегії економічного розвитку». Організаційно-методичні рекомендації щодо самостійної роботи студентів. Контроль знань і умінь за дисципліну і рекомендована література.

Блок змістових модулів (розділ) 1

ОСОБЛИВОСТІ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ РІЗНИХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ТИПІВ КРАЇН

Змістовий модуль (тема) 1.

Середовище формування стратегій розвитку.

Основи економічної єдності світу етапи формування економічної єдності світу. Неотехнологічні теорії у міжнародній практиці. Основні технологічні та економічні фактори, що сприяють міжнародному співробітництву. Інформація та інтелектуальний капітал в постіндустріальній формі виробництва. Тенденції розвитку світових інформаційних технологій. Елементи глобалізації економіки. Джерела глобалізації. Національні економіки як джерела та суб'єкти глобальної конкуренції.

Змістовий модуль (тема)2.

Варіативність сучасних макроекономічних політик.

Теоретичні моделі відкритої економіки. Категорія «економічна рівновага». Роль державного регулювання в сучасних умовах глобалізації економіки. Національне багатство, національний дохід, зміст та структура. Сутність державної промислової політики. Досвід, проблеми і

результати промислової політики країн ЄС. ТНК і сучасна антитрестовська політика. Антиінфляційна бюджетна політика розвинутих країн.

Змістовий модуль (тема)3.

Особливості національних стратегій країн-лідерів.

Групування країн-лідерів. Головні економічні проблеми країн-лідерів. Мета та завдання стратегій економічного розвитку країн-лідерів. Загальні принципи вирішення стратегічних завдань у країн-лідерів. Промислова та структурна політика. Соціальна політика. Стабілізаційна політика.

Змістовий модуль (тема)4.

Стратегії розвитку перехідних економік.

Системна криза і системні перетворення в економіці перехідного періоду. Основні складові стратегій розвитку перехідних економік. Модель «шокової терапії» та градуалістська модель переходу до ринку. Структурна та інвестиційно-інноваційна політика. Провідна роль держави у перехідних економіках.

Змістовий модуль (тема) 5

Основні завдання для СРС за змістовими модулями 1,2,3,4

1	Сучасні тенденції розвитку світових інформаційних технологій
2	Форми та джерела глобалізації економіки
3	Сутність категорії „Економічна рівновага”
4	Досвід, проблеми і результати макроекономічної промислової політики країн-лідерів
5	Соціальна та стабілізаційна політика найбільш розвинутих країн
6	Роль держави у перехідних економіках

Модульний контроль знань за змістовими модулями 1,2,3,4 (заліковий модуль №1) здійснюється у формі поточного тестування, усного опитування, виступу з доповідями.

Блок змістових модулів (розділ) 2

ПРОЦЕСИ КООРДИНАЦІЇ ТА ІНТЕГРАЦІЇ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Змістовий модуль (тема) 6.

Міжнародна координація економічної політики.

Сутність міжнародної координації економічної політики. Об'єкти міжнародної координації економічної політики. Класифікація видів міжнародних організацій. Міжнародне регулювання руху товарів, послуг і продуктів інтелектуальної власності. Регулювання міжнародних фінансових відносин. МВФ в системі регулювання міжнародних фінансових відносин. Співробітництво України з міжнародними інститутами.

Змістовий модуль (тема) 7

Міжнародні інтеграційні стратегії.

Стратегії побудови та розвитку економіки Європейського союзу. Стратегічні пріоритети Північноамериканської зони вільної торгівлі. Моделі і стратегії розвитку країн Південно-Східної Азії. Стратегічні перспективи розвитку Азійсько-тихоокеанського регіону.

Змістовий модуль (тема) 8

Глобалізація і стратегії розвитку.

Поняття та сутність глобалізації. Форми розвитку економічної глобалізації. Визначення і характерні ознаки ТНК, їхні відмінності. Особливості стратегій міжнародного бізнесу. Вплив ТНК на національну економіку. Імперативи стратегії економічного і соціального розвитку України.

Змістовий модуль (тема)9.

Цивілізаційні виміри економічного розвитку.

Цивілізаційні аспекти економічного розвитку. Становлення постіндустріального суспільства та місце в ньому України. Економічні проблеми взаємодії цивілізацій. Міжрегіональні цивілізаційні та комунікаційні процеси.

Змістовий модуль (тема) 10

Основні завдання для СРС за змістовими модулями 6,7,8,9

1	Класифікація видів міжнародних організацій
2	Співробітництво України з міжнародними інститутами
3	Вплив ТНК на національні економіки
4	Місце України у встановленні постіндустріального суспільства
5	Міжрегіональні цивілізаційні процеси

Модульний контроль знань за змістовими модулями 6,7,8,9 (заліковий модуль №2) здійснюється у формі поточного тестування, усного опитування, виступу з доповідями.

Заключення

Інтегрований висновок за дисципліною. Знання і уміння, які будуть використовуватись при вивченні інших дисциплін. Значення економічних знань для формування світогляду майбутнього фахівця.

4. Розподіл змістових модулів за видами занять за годинами та кредитами

Таблиця 4.1

Назва змістового модуля	Усього на змістовний модуль (год./кред.)	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	СРС (год.)
1	2	3	4	5
Блок змістових модулів (розділ) 1 ОСОБЛИВОСТІ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ РІЗНИХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ТИПІВ КРАЇН				
Змістовий модуль (тема) 1. Середовище формування стратегій розвитку.	11/0,31	1	2	8
Змістовий модуль (тема) 2. Варіативність сучасних макроекономічних політик.	11/0,31	1	1	9
Змістовий модуль (тема) 3. Особливості національних стратегій країн-лідерів.	12/0,33	2	1	9
Змістовий модуль (тема) 4. Стратегії розвитку перехідних економік.	12/0,33	2	2	8
Змістовий модуль (тема) 5. Основні завдання для СРС за змістовими модулями 1,2,3,4	8/0,22	-	-	8
Усього за блоком змістових модулів (розділом) 1	54/1,5	6	6	42
Блок змістових модулів (розділ) 2 ПРОЦЕСИ КООРДИНАЦІЇ ТА ІНТЕГРАЦІЇ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ				
Змістовий модуль (тема) 6. Міжнародна координація економічної політики.	12/0,33	2	2	8
Змістовий модуль (тема) 7. Міжнародні інтеграційні стратегії.	11/0,31	1	1	9
Змістовий модуль (тема) 8. Глобалізація і стратегії розвитку.	11/0,31	1	1	9
Змістовий модуль (тема) 9. Цивілізаційні виміри економічного розвитку.	12/0,33	2	2	8
Змістовий модуль (тема) 10. Основні завдання для СРС за змістовими модулями 6,7,8,9	8/0,22	-	-	8
Усього за блоком змістових модулів (розділом) 2	54/1,5	6	6	42
Загалом	108/3,0	12	12	84

Перелік тем практичних занять

№ практичного заняття	Змістовий модуль №	Назва практичних занять	Кількість годин	Обсяг навчального матеріалу (кредити)
1	1,2	Аналіз середовища формування стратегій розвитку та конкурентні стратегії в умовах глобалізації	2	0,056
2	2,3	Формування спектра економічних стратегій та варіативність сучасних макроекономічних політик	2	0,056
3	3,4	Принципи формування та критерії ефективності економічних стратегій нестабільних економічних систем	2	0,056
4	4,6	Індекс економічної свободи, його зміст і розрахунки в різних категоріях країн	2	0,056
5	7,8	Аналіз найбільших сучасних інтеграційних об'єднань країн	2	0,056
6	8	Аналіз основних показників діяльності провідних ТНК світу з виробництва автомобілів	2	0,056
		ЗАГАЛОМ	12	0,33

5. Система оцінювання навчання

5.1. Система оцінювання трудовитрат навчання студента (залікові модулі)

№	Зміст навчального матеріалу	Кількість годин	Обсяг трудовитрат студента (кредитів)	Форма Контролю знань	Шкала оцінювання знань студента
1	2	3	4	5	6
1	Перший заліковий модуль за змістовими модулями 1,2,3,4	54	1,5	Модульний контроль: тестування	(1...100)
2	Другий заліковий модуль за змістовими модулями 6,7,8,9	54	1,5	Модульний контроль: тестування	(1...100)
Усього		108	3,0		(1...100)

5.2. Система оцінювання знань студентів і шкала оцінки (за кожний заліковий модуль)

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За шкалою навчального закладу
A	Відмінно	90 – 100
BC	Добре	75 – 89
DE	Задовільно	60 – 74
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	35 – 59
F	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом	1 – 34

Примітка: згідно з наказом МОН України від 30.12.05 р. № 774, підсумкова оцінка знань з навчальної дисципліни визначається як середньозважена результатів засвоєння окремих залікових модулів в інтервалі (1...100) балів

7. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання не передбачено навчальним планом підготовки фахівців за спеціальністю.

8. Види, форми та методи навчання

Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота студентів згідно таблиці розподілу змістових модулів за видами занять (за годинами та кредитами).

9. Методичне забезпечення

Навчально-методичні матеріали кафедри з дисципліни, які знаходяться на освітньому порталі ХНАДУ.

Навчально-методичні матеріали (навчальні посібники, навчальні програми, плани семінарських занять, тематика рефератів, матеріали для самостійної роботи студентів, списки рекомендованої літератури), що представлені на кафедрі.

Адреси рекомендованих Internet-сайтів:

<http://globalfindata.com>

<http://www.ukrstat.gov.ua>

<http://www.bank.gov.ua>

<http://www.minfin.gov.ua>

<http://www.finance.ua>

<http://rada.gov.ua>

10. Література, що рекомендована для самостійної роботи студентів (Залікові модулі 1,2)

Основна література

1. Жук М.В., Бауліна Т.В. Міжнародні стратегії економічного розвитку: Навч. посіб. -К.: Вид. Паливода А.В., 2006.-348 с.
2. Международные стратегии экономического развития: Учеб. Пособие / Под ред. Ю.В. Макогона.- К.: Знання, 2007.-461 с.
3. Міжнародні стратегії економічного розвитку: Навч.посіб./ За ред. А.О. Задой. - К.Знання, 2007.-332 с.
4. Міжнародні стратегії економічного розвитку: Навч.посіб./За ред. Ю.Г.Козака.-К.:ЦУЛ, 2009.-356с.
5. Пивоваров С.Э., Тарасевич Л.С., Майзель А.И. Международный менеджмент.-СПб.:Питер,2005.-656с.

Додаткова

6. Ансофф И. Стратегическое управление: Сокр. пер. с англ. - М.: Экономика, 1989.-520с.
7. Брунер Р.Ф., Икер М.Р., Фримен Р.З., Спекман Р.Е., Тайсберг З.О. Кратний курс МВА: Пер. с англ. - М.: ЗАО "Олимп-Бизнес", 2000. - 384с.
8. Будзян Б. Менеджмент в Україні: сучасність і перспективи. - К.: Основи, 2001.-350с.
9. Друкер П.Ф. Задачи менеджмента в XXI веке: Пер. с англ.: Уч. пособ. - М.:ИД "Вільямс", 2001. - 272с.
- 10.Лисиця Н.М. та ін. Міжнародний маркетинг: Навч. посіб - Х: ВД "ІНЖЕК",2004.-204 с.
- 11.Філіпенко А.С., Дудченко М.А., Будкін В.С., Гальчинський А.С. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть. - К.: Либідь,2002. – 470 с.

Укладач:
доцент кафедри
міжнародної економіки

Бікулова Дінара Умярівна